Työelämä
Mikko Räsänen

10.9.2026

Eduskunnan hallintovaliokunnalle
Hallituksen esitys laiksi ulkomaalaislain muuttamiseksi HE 80/2026 vp

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen ulkomaalaislain muuttamiseksi. Esitys sisältää kolme varsinaista muutosesitystä, joista kaksi ensimmäistä perustuvat EU:n yhdistelmälupadirektiivin muutoksiin. Kolmannella pyritään selkeyttämään työnantajan ilmoitusvelvollisuutta työhönotosta.

Esityksen mukaan, jos ulkomaalainen työntekijä jää työttömäksi ja on perusteltua aihetta epäillä, että hänellä on ollut erityistä hyväksikäyttöä osoittavat työolot, hänelle suodaan pidempi kuin kolmen tai kuuden kuukauden suoja-aika, jolloin oleskelulupaa ei saa peruuttaa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK katsoo, että esitys täyttää yhdistelmälupadirektiivin vaatimukset. Muutoin EK on sitä mieltä, että eripituisia työhakuaikoja olisi syytä yhdenmukaistaa mahdollisuuksien mukaan.

Esityksen toinen ehdotus on, että jos oleskelulupahakemuksen ratkaiseminen on olosuhteitten takia monimutkaista, toimivaltainen viranomainen voi käyttää enemmän aikaa sen ratkaisemiseksi. Oleskeluluvan käsittelyajan pidentäminen ei ole yleinen lupaus lisäajasta. Lupaviranomaisen olisi sallittua tutkia hakemusta enintään laissa säädettävän määräajan. Muutokset täsmentävät Maahanmuuttoviraston enimmäiskäsittelyaikoja.

Lisäksi esityksellä pyritään selkeyttämään työnantajan ilmoittamisvelvollisuuden täyttämistä, kun se ottaa palvelukseensa ulkomaalaisen. Jatkossa työntekijän perheenjäsenen kansalaisuudella ei olisi merkitystä. EK pitää kannatettavana rajata työnantajan ilmoitusvelvollisuus ulkomaalaisen palkkaamiseen.

Esitykseen on lausuntokierroksen jälkeen lisätty ulkomaiselle työnantajalle, joka lähettää työntekijän Suomeen, velvollisuus ilmoittaa työnteon aloittamisesta Maahanmuuttovirastolle. Uusi velvoite on tarpeeton ja vastoin ulkomaalaislain nimenomaista säännöstä.

Työnantajan ja toimeksiantajan velvollisuuksista säädetään ulkomaalaislain 82 §:ssä. Sen 6 momentin mukaan lähettävän työnantajan velvollisuuksista säädetään erikseen:

Tilaajan ja sopimuspuolen velvoitteista silloin, kun toiseen valtioon sijoittautunut yritys lähettää Suomeen työntekijöitä, säädetään tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006). Suomeen lähetettyjen työntekijöiden vähimmäistyöehdoista, lähettävän yrityksen velvollisuuksista, tilaajan velvollisuuksista, työsuojeluviranomaisen yhteistyöstä ja toimivaltuuksista sekä taloudellisten hallinnollisten seuraamusten ja sakkojen

valtioiden rajat ylittävästä täytäntöönpanosta säädetään työntekijöiden lähettämisestä annetussa laissa (447/2016).

Lähettävän yrityksen on ennen työnteon aloittamista Suomessa tehtävä ennakkoilmoitus työsuojeluviranomaiselle työntekijän lähettämisestä. Ilmoituksessa yksilöidään muun muassa lähettävä ja tilaava yritys, lähetetyt työntekijät, työntekopaikat sekä toimiala.

Ennakkoilmoituksen tiedot ovat kattavammat kuin ulkomaalaislain muutoksessa esitetyt. Tieto työntekijän kansallisuudesta ei ole tarpeellinen, sillä rajattu työnteko-oikeus ei perustu suomalaiseen oleskelulupaan, vaan EU:n palveluiden tarjoamisvapauteen. Mikäli katsotaan, etteivät ennakkoilmoituksessa annettavat tiedot ole riittävät, on tarkoituksenmukaista muuttaa lähettämistä koskevaa ennakkoilmoitusta eikä luoda päällekkäisiä ilmoituksia eri viranomaisille.